

Обележавање 75 година од оснивања Подружнице Српског лекарског друштва у Прокупљу 1947-2022

ЈУБИЛЕЈ СВЕТИОНИКА ЗДРАВСТВА ТОПЛИЦЕ

Спец. др мед. Ивана Радовановић¹

Спец. др мед. Срђан Мијатовић²

¹Општа болница „Др Алекса Савић“, Прокупље

²Дом здравља, Прокупље

Хипократ је рекао да је задатак лекара да разјасни прошло, схвати садашње и предвиди будуће.

Регионална Подружница Српског лекарског друштва Прокупље (СЛД), својим вишедеценијским деловањем у Топличком округу доказује основне принципе лекарског позива: поштовање историје српске медицине и хуманости, очување научног наслеђа и традиције и стварање нових стаза зарад будућих генерација. Поштујући ова три важна историјска сегмента осветљавамо путеве концепту савременог и модерни-зованог здравства.

Подружница Српског лекарског друштва у Прокупљу основана је 8. јуна 1947. године, што потврђује и монографија „150 година Српског лекарског друштва“, објављена поводом 150 година од оснивања Српског лекарског друштва у Београду (1872-2022), у уредништву академика проф. др Радоја Чоловића.

Историјат оснивања Српског лекарског друштва пре 150 година био је јуначки подухват, с обзиром на историјске препреке и неповољне околности. Српско лекарско друштво је након неколико покушаја основано 4. маја 1872. године, заслугом др Владана Ђорђевића.

Први покушај да се у обновљеној Кнежевини Србији оснује институција, која би омогућила стручно усавршавање лекара, учињен је 1842. године. Иницијативом др Карла Пацека, првог вршиоца дужности начелника Санитетског одељења Министарства унутрашњих дела у Београду основано је лекарско читалиште, међутим, оно није било дугог века.

Пет година касније, начелник Санитетског одељења др Емерих Линденмајер основао је Лекарску ручну библиотеку. Предлог за оснивање Лекарског друштва први је покренуо др Аћим Медовић, тадашњи секретар Санитетског одељења, са жељом да све лекаре окупи у једно друштво. Како до тога није дошло др Аћим Медовић је заједно са колегом др Јованом Валентом поновио покушај и 1868. године, али су тадашње политичке прилике омеле његову реализацију.

Коначно, уз велику подршку и ентузијазам др Владана Ђорђевића, 1872. године се оснива Српско лекарско друштво. За председника Друштва изабран је

др Аћим Медовић, за потпредседника др Јован Машин, за секретара др Владан Ђорђевић и за његовог заменика др Петар Остојић. Ово је пример како снагом воље, визијом и јасно дефинисаном стратегијом, упркос невоља, могу да се остваре далекосежне мисије.

Захваљујући професорки Славици Поповић-Филиповић, аутора монографије „Чувари народног здравља Топличког краја 1878-1912, од др Јована Пелнаржа до др Алексе Савића“ (СЛД, Прокупље, 2022), сазнајемо да је Српско лекарско друштво имало подршку топличких лекара, који су приступили чланству још у раним годинама деловања Друштва.

Међу првим члановима Српског лекарског друштва били су и лекари из Топлице: др Јован Пелнарж, др Освалд Хајнц, др Роман Далмајер, др Стеван Тренчини, др Јован Максимовић, др Коста Андрејевић, др Милан Васић, др Ђока Петровић, др Леонида Пантазис, др Ахило Михаиловић, др Алекса Савић, др Димитрије Калијадис и многи други.

Слика бр. 1. Редовни чланови Српског лекарског друштва 1891. године. Др Ђока Петровић, управник болнице у Прокупљу 1899-1903. (други сдесна, у другом реду); др Милан Васић, управник болнице у Прокупљу 1894-1895. (трећи слева, у последњем реду). (Музеј науке и технике у Београду - Одсек Музеј медицине СЛД, 11.7.1537)

Ова имена, истовремено, указују да су пионери топличког здравства, дали немерљив допринос СЛД у самом оснивању, подједнако у миру, као и у време ослободилачких ратова.

Сва ова имена, њихови дани и дела претходили су оснивању Подружнице СЛД у Прокупљу, која званично постоји и делује од 1947. године.

По подацима које имамо, др Д. Николић је био изабран за првог председника Српског лекарског друштва у Прокупљу.

Српско лекарско друштво Прокупље је 2022. године обележило 75 година свог постојања. Подружница СЛД Прокупље окупља лекаре, који су запослени у здравственим установама на територији целог Топличког округа, односно у граду Прокупљу, и у општинама Куршумлији, Житорађи и Блацу.

До 1992. године и лекари из Мeroшине били су у саставу Подружнице. Поменуте године општина Мeroшина излази из Топличког округа и припаја се Нишавском управном округу.

Након деценијског периода самосталног рада у засебној Подружници, лекари Дома здравља из Куршумлије од ове године поново су чланови регионалне Подружнице СЛД Прокупље.

Слика бр. 2. Дом здравља Куршумлија 29. август 2022. године. Приступање лекара из Дома здравља Куршумлије регионалној Подружници СЛД Прокупље. Слева: др Марија Миленковић, др Биљана Петровић и др Уранија Петровић са председником и потпредседником СЛД Прокупље

Сви садашњи чланови СЛД Прокупље су део дуге традиције, коју су започеле и стварале наше старије колеге, а ми се трудимо да то одржимо и наставимо достојно њиховим путевима.

У току 75 година свог деловања СЛД Прокупље је пролазило кроз многе тешкоће и искушења остајући верно својим изворним начелима и задацима - неговању и унапређењу медицинске струке и науке у циљу заштите и унапређења народног здравља, едукацији и обуци здравствених радника и сарадњи са свим друштвеним актерима укљученим у остваривање обједињене здравствене политике.

Традиција Јунских сусрета лекара Топлице

Регионална Подружница СЛД Прокупље од почетка свог деловања има велику подршку лекара ентузијаста, њених чланова као и добре воље руководства здравствених установа, локалне друштвене заједнице, донатора из привреде и фармацеутских сарадника.

Мада сва средства СЛД Прокупље добија из скромне чланарине, планирани циљеви су увек остваривани на леп и достојанствен начин.

Српско лекарско друштво Прокупље данас баштини велику традицију својих предходника. Наследили смо **Јунске сусрете лекара Топлице** и **Лекарску славу Светих Врача Козме и Дамјана**, манифестације, које су обележавале многе генерације лекара у прошлости. Традиционални **Јунски сусрети лекара Топлице**, у организацији СЛД Прокупље, су ове године јубиларно одржани по 60. пут заредом. Отуда се оправдано убрајају у здравствене састанке са најдужом традицијом континуираног одржавања у Србији.

Српско лекарско друштво Прокупље, под председништвом прим. др Васе Дражића, покренуло је идеју одржавања Јунских сусрета лекара Топлице. У његовом мандату Подружница бележи велике успехе у раду. Примаријус др Дражић је, у служби свог лекарског позива, све стручне потенцијале и енергију подарио Прокупљу и целој Топлици. У једној од својих беседа рекао је: *Труд, рад, стрпљивост, несебичност наших учитеља, од великог су значаја и много нам помажу у жетви плода и рода посејаног семена. И зато сви они, који су нас учили и нечему научили, заслужују нашу захвалност, поштовање и наш незаборав.* (Архива часописа Ескулап, јул 2011).

Основни став др Васе Дражића у контакту са болесницима током читавог радног века, био је „И не само дужност“. Као лекар хуманиста и здравствени просветитељ трудио се да сарадницима, колегама и ученицима укаже на важност да се према сваком болеснику поступа као да му је дете, родитељ, брат...

Мишљења смо и драго нам је што се и након свих ових година тај став и размишљање задржао код готово свих лекара у Топлици, а велики утицај на то имају и поменути Јунски сусрети лекара Топлице.

Слика бр. 3. Јунски сусрети лекара Топлице и Годишња скупштина СЛД Прокупље на Малом Јастрепцу, 28. март 1970. године. Седе: слева др Мома Стошковић, педијатар, (друга непозната), др Олга Симић, гинеколог, др Васа Дражић, хирург, Цуне Гојовић, естрадни уметник. Сдесна др Петар Џогановић, кардиолог, др Даница Џогановић, офталмолог, др Душанка Миленковић, микробиолог. Стоје: први сдесна др Драгољуб Прелевић, хирург, трећи слева др Драгиша Миленковић, спец. ОРЛ (Рукопис на полеђини фотографије др Васе Дражића, фотографија из архиве др Љубице Дражић)

Основни циљ Јунских сусрета лекара Топлице и свих осталим стручних састанака у организацији Српског лекарског друштва Прокупље је да предавачи и остали учесници, изнесу сопствене ставове, као и да кроз конструктиван дијалог понуде одређена савремена и могућа решења кроз одређене научне и

стручне препоруке за даљи развој наведене области у нашој средини. Увидом у предавања, која су презентована годинама уназад, евидентни су докази актуелност тема и стручност предавача.

У оквиру реализације наведених научних скупова, поред лекара из Топлице и чланова СЛД Прокупље, активно су учествовали универзитетски професори, еминентни стручњаци из земље и иностранства. Када се погледа списак предавача са стране и наших колега из Топлице, као и теме које су биле на дневном реду састанака, видимо импозантну листу професора, стручњака у својој области, коју су се приближили лекарима у Топлици својим знањем и великим искуством правих експерта.

Некада није било конгреса (или не у овом броју, нити могућности да се оде на едукацију), па су стручни састанци СЛД Прокупље били својеврсни центри за едукацију лекара из Топличког краја, а и шире околине.

Слика бр. 4. Академик проф. др Воја Стојановић (тема предавања: „Нови извори за трансфузију крви“) и проф. др Србољуб Стојиљковић (тема предавања: „Новија схватања о проблемима алкохолизма“) на Јунским сусретима Лекара Топлице 1966. године, одржаним на Малом Јастрепцу. Др Васа Дражић седи лево од предавача на обе фотографије (породична успомена др Љубице Дражић)

Дискусије колега после презентација радова или предавања биле су и остале веома интересантне и корисне за све присутне. Ту су се укрштала стручна мишљења искусних и старијих колега, од којих су млади лекари могли много да чују и науче. Кроз те састанке смо сви научили да се поштује струка и године искуства, које имају старије колеге.

Енергија младих и искуство старијих колега је рецепт, за који можемо слободно и с поносом да кажемо да траје и трајаће у раду СЛД Прокупље.

Захваљујући једном броју еминентних српских лекара, који су свој развојни и професионални пут започели у Топлици, ми смо добили једно научно наслеђе у стручним радовима и објављеним публикацијама.

Међу њима били су: проф. др Воја Стојановић, проф. др Војин Шуловић, проф. др Милан Вишњић, проф. др Славиша Добричанин, проф. др Владмила Бојанић, проф. др Радивоје Коцић, проф. др Томислав Јовановић, проф. др Радоје Илић.

На Јунским сусретима лекара Топлице и осталим стручним састанцима поштовале су се актуелне теме и чланство је увек било адекватно обавештавано. Након уведене обавезе лекара за прикупљања бодова потребних за лиценцу, чланство СЛД Прокупље је скоро увек било и испоштовано комплетним бодовима неопходним за обнављање лиценце.

Свечана академија СЛД Подружнице Прокупље

Српско лекарско друштво Прокупље је 10. јуна 2022. године у оквиру традиционалних **60. Јунских сусрета лекара Топлице**, обележило 75 година свог постојања Свечаном академијом, која је уприличена тим поводом.

60. ЈУНСКИ СУСРЕТИ
ЛЕКАРА ТОПЛИЦЕ 2022

ДОМ КУЛТУРЕ Прокупље
10. јун 2022. године са почетком у 16 часова

**Свечана академија поводом
75 ГОДИНА
Српског лекарског друштва Прокупље**

Отварање свечане академије
ХИМНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Хор Цркве Светог Прокопија, Прокупље
Диригент: Сања Стојковић Антовић

Поздравне речи
- Академик Радоје Чоловић
- Доц. др сци Дарко Лакетић
- Спец. др мед. Срђан Мијатовић

Свечана додела плакета институцијама и појединцима
за изузетни допринос у раду СЛД Прокупље
ОВО ЈЕ СРБИЈА - Јовица Гавриловић
СРПКИЊА КОЛО - Исидор Бајић
Хор Цркве Светог Прокопија, Прокупље
Диригент: Сања Стојковић Антовић

Промоција књиге проф. Славице Поповић Филиповић
"Чувари народног здравља Топличког краја 1878-1912.
од др Јована Пелнаржа до др Алексе Савића"

60. ЈУНСКИ СУСРЕТИ ЛЕКАРА ТОПЛИЦЕ 2022

СТРУЧНА ПРЕДАВАЊА

Проф. Славица Поповић-Филиповић, истраживач и публициста
"Искуство у истраживању историје српске медицине"
Проф. др сци Лидија Ристић, Клиника за пулмологију УКЦ Ниш
"Сва као извор здравља или болести" - реч пулмолога
Проф. др сци мед. Мишко Живић, Општа болница "Др Алекса Савић Прокупље"
"Интрахоспиталне инфекције - стални медицински проблем"
Спец. др мед. Јована Живић, Општа болница Лесковац
"Савети 19 и ментално здравље"
Проф. др сци Милан Павловић, Клиника за кардиологију УКЦ Ниш
"Нове препоруке за лечење срчане инсуфицијенције"

Предавања су акредитована
са 30 поена за присуство
лекара, стоматолога,
биохемичара и фармацеута

75

Свечана вечера од 19 часова у ресторану
Olympic Residence

Јубилеј подржао
ГРАД ПРОКУПЉЕ

Слика бр. 5. Плакат најаве 60. Јунских сусрета лекара Топлице 2022. године

Овогодишње обележавање јубилеја био је диван повод за окупљање истакнутих личности, који су обележили завичајну, националну друштвену и културну прошлост здравства Топлице и Србије.

На Свечаној академији поздравне речи лекарима из Топлице, других делова Србије, као и бројним гостима и сарадницима, поштоваоцима нашег рада, упутили су председник Српског лекарског друштва - академик проф. др Радоје Чоловић, председник Одбора за здравље Народне скупштине Републике Србије - доц. др Дарко Лакетић и председник Подружнице Српског лекарског друштва Прокупље - др Срђан Мијатовић. Свечана академија је отворена химном Републике Србије у извођењу хора Цркве Светог Прокопија из Прокупља. Успешну улогу конференсе програма Академије остварила је др Јована Костадиновић, члан председништва СЛД Прокупље.

Слика бр. 6. Хор Цркве Светог Прокопија из Прокупља и др Јована Костадиновић, конференса на Академији

У име Председништва Српског лекарског друштва, **академик проф. др Радоје Чоловић** поздравио је колеге у Топлици и захвалио им се на дугогодишњој традицији и вредном раду. Поводом јубилеја 75 година СЛД у Прокупљу, академик је Подружници уручио Повељу Српског лекарског друштва.

Слика бр. 7. Обраћање академика проф. др Радоја Чоловића на 60. Јунским сусретима лекара Топлице у Прокупљу

Обраћајући се свечаном скупу академик Чоловић је у изузетно надахнутом говору, између осталог, рекао да увек подржава набавку нове медицинске опреме, јер је она преко потребна, али да верује да је на првом месту и најбитније за сваког болесника знање лекара и њихово стално усавршавање,

јер знање ће нас увек наводити на пропитивање да ли је оно што понудите пацијенту у том тренутку најбоље за њега.

Истовремено, академик Чоловић је истакао важност да се поприча са пацијентом, а да је увек био свестан грешке кадгод је пропустио да саслуша пацијента: *Када не можете да поставите дијагнозу попричајте са пацијентом и са родбином. Када пацијент уђе у ординацију, питам га: Изволите, какве проблеме имате? А пацијент ми показује налазе скенера, магнета, а да нико готово са њим није детаљније попричао.*

Академик је истакао да је неограничено трошење ресурса делом одраз неодговорности лекара. Потребно је разговарати са пацијентом, потребна је реч пре свих осталих инвазивних дијагностичких процедура. Најдрагоценији дијагностички стандард је разговор са пацијентом. На крају свог упечатљивог говора, председник Српског лекарског друштва, академик Радоје Чоловић пожелео је да се и убудуће окупљамо лепим поводима и значајним јубилејима.

Присутним гостима и лекарима из Топлице и Србије, обратио се и **доц. др Дарко Лакетић** у својству председника Одбора за здравље Народне скупштине Републике Србије.

Изразивши задовољство да, као председник Одбора за здравље и породицу, има велику част али и задовољство да као и дугогодишњи председник Подружнице Прокупље поздрави све присутне на Свечаној академији. У говору је напоменуо да је Топлица изнедрила велики број лекара са завидним биографијама и да кроз историју Српског лекарског друштва, они нису били само у њеном чланству, већ и на њеном челу.

Слика бр. 8. Обраћање доц. др Дарка Лакетића на 60. Јунским сусретима лекара Топлице

Колега др Лакетић се захвалио академику Чоловићу што присуствује прослави нашег јубилеја, зато што је пре свега разумео значај скупа и на овај начин подржао дугогодишњи рад наше Подружнице. Захвалио се и професору Милану Милисављевићу, који води порекло из овог града и који је прихватио да буде председник Издавачког савета нашег научног часописа „Acta Medicae Hammeumi“.

Посебно се захвалио професорки Славици Поповић - Филипковић зато што је уложила велики труд и знање, које смо сви заједно преточили у монографију

о историји развоја здравства у Топлици и рекао је да је то један својеврстан печат рада лекарства на овом простору.

Актуелни председник Подружнице **спец. др мед. Срђан Мијатовић** се обратио присутним гостима и изнео да Регионална Подружница СЛД у Прокупљу има доста разлога да се поноси оним што је остварено до сада, истакао је велики труд, рад и енергију чланова Српског лекарског друштва у Прокупљу, које постоји 75 година и улаже напор да се осавремени и модернизује здравство у Топличком округу, а истовремено и да се испоштује традиција и врати сећање на све лекаре, који су се здушно ставили на располагање свом народу и учинили све за добробит својих пацијената у протеклим годинама.

Др Мијатовић је такође истакао да је рад свих у Подружници препознат и шире, па тако се овогодишњи сусрети одржавају уз пуну подршку свих структура Града Прокупља и Регионалне лекарске коморе Југоисточне Србије, на челу са проф. др Борисом Ђинђићем, кардиологом и главним уредником научног часописа „Acta Medicae Hammeumi“.

Слика бр. 9. Детаљ са 60. Јунских сусрета лекара Топлице, седе сдесна у првом реду: председник Регионалне Лекарске коморе Југоисточне Србије проф. др Борис Ђинђић, заменик председника Скупштине Града Прокупља Никола Хаџи-Лазић, начелник Полицијске управе пуковник Ненад Каличанин, командант касарне у Прокупљу потпуковник Борко Бућковић, градоначелник Прокупља Милан Аранђеловић, проф. др Милан Милисављевић, доц. др Дарко Лакетић, академик Радоје Чоловић, проф. Славица Поповић-Филиповић, проф. др Здравко Витошевић.

Издавачка делатност СЛД Прокупља

У склопу издавачке делатности СЛД Прокупља формиран је научни часопис „**Acta Medicae Hammeumi**“, који већ првим бројем указује на успешну будућност. Научни рад се у часопису презентује у складу са савременом методологијом научно - истраживачког рада.

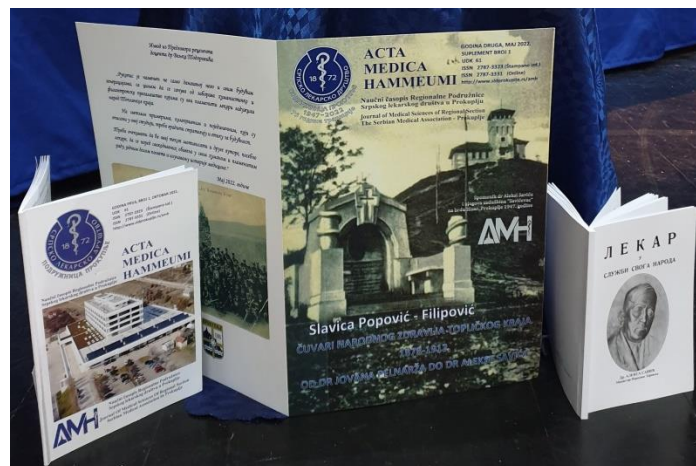
Часопис представља резултат дуге тежње лекара Топлице да искуство знање и вишедеценијски рад презентују кроз стручне радове. Подстицај за

докторе медицине да своје искуство из свакодневне лекарске праксе представе, иако се нису претходно бавили научно - истраживачким радом, покушају да се ангажују и стичу нова знања и професионална искуства.

Тематски часопис из области медицинских наука објављује оригиналне радове, који нису раније публиковани, научне и стручне чланке, претходна или кратка саопштења, ревијске радове типа општег прегледа, актуелне теме, метаанализе, приказе случаја и приказе књига. Радови и апстракти се штампају на српском и енглеском језику. Публикује се два пута годишње, отвореног је приступа и не наплаћује се.

Један од циљева часописа је да се преко публикација повежемо и остваримо сарадњу са ауторима других научних часописа и на тај начин укључимо у референтне базе података.

Часопис је доступан и online, на самосталном сајту првог медицинског научног часописа у Топличком крају, на адреси: <https://www.sldprokuplje.rs/AMH/>

Слика бр. 10. Део издавачке делатности СЛД Прокупље

У знак сећања на др Алексу Савића, великог топличког и српског лекара, а у оквиру издавачке делатности СЛД Прокупље, припремљено је и објављено фототипско издање књиге **Лекар у служби свог народа, др Алекса Савић, Министар Народног здравља**, аутора Новице Шаулића, која је први пут штампана 1936. године.

Свака епоха у једном народу има своје добротине и патриоте велике лекаре и хуманисте драгоцене људе неког краја који остављају неизбрисив траг.

Све ово заједно у свом лику носио је др Алекса Савић, хуманиста и човек топлог срца, који је задужио српску медицину, оплеменио Топлицу, коју је волео и у којој је остао заувек веран. (Славица Поповић-Филиповић, Осамдесет година од смрти великог српског хуманисте и лекара др Алексе Савића, 1878-1928).

Друштво са дугом традицијом, поносно је на лик и дело Алексе Савића и друге бројне лекаре, који су својом пожртвованом здравственом мисијом

оплеменили Топлицу. Жртвовао је целог себе, то је жртва слободи, истини и бескрајној љубави.

Живео је у служби свог идеала. Живео је срцем за друге, свестан да смо вечности најближи ако свој живот посветимо хуманој мисији, наузвишенијој мисији лекарској служби.

Сматрао је за највећу срећу што је баш медицину изабрао за свој позив, а за коју је у себи осећао велику наклоност и дар.

Слика бр. 11. Оригинал књиге Новице Шаулића, *Лекар у служби свог народа* - Др Алекса Савић, Министар Народнoг Здравља, прво издање 1936. године и фототипско издање књиге, коју је објавила Подружница СЛД Прокупље 2022. године

Храбар ратник, способан лекар, даровит организатор. Поседовао је способност брзог схватања, концентрисаног посматрања, самосталног расуђивања и изузетан организаторски таленат.

Оставио је овај свет у пуној својој снази. Има нечег узвишеног и симболичног у томе: неугасити се као пламичак свећице, која догореваша већ сагорети одједном феноменално засветлившу пуним сјајем попут метеора. Близак својим радом и срцем народу.

Ови редови, били су сећање др Радивоја Раденковића, обласног санитарског референта из Смедерева, једног од најбољих другова др Алексе Савића (*Новица Шаулић, Лекар у служби свог народа*).

Српско лекарско друштво Прокупље, у складу са савременим токовима и ради бољег и лакшег информисања чланства, формирало је и сајт <https://www.sldprokuplje.rs>

На сајту, поред актуелних дешавања, тема и корисних линкова, доступне су и информације о историјату СЛД у Прокупљу, историјату здравства у

Топлици и прилози посвећени лику и делу др Алексе Савића. Сајт Српског лекарског друштва пружа додатне могућности члановима СЛД Прокупље.

Поред осталог, својим савременим изгледом пружа лакшу доступност акредитованим стручним скуповима и тестовима за континуирану медицинску едукацију, коју СЛД омогућава својим члановима сваке године.

Иницијативе СЛД Подружнице Прокупље

Између осталог, покренута је **иницијатива за рестаурирање** споменика др Алекси Савићу на платоу према његовој задужбини на брду Хисар.

Најстарији споменик у Прокупљу, који су захвални Топличани подигли свом доктору 1932. године, начео је зуб времена. Споменик је у јако лошем стању, иако је рестауриран 1966. године на иницијативу Подружнице Српског лекарског друштва у Прокупљу.

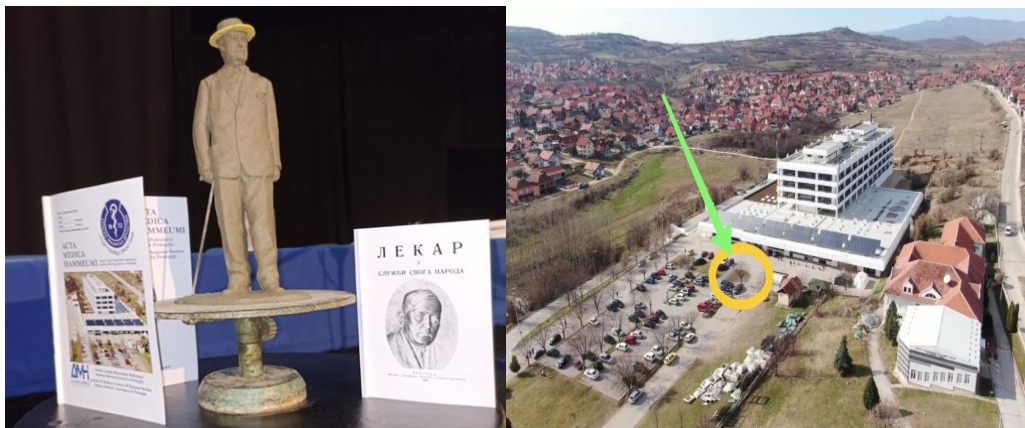
Слика бр. 12. Др Васа Дражић држи говор на свечаности поводом откривања рестаурираног споменика др Алекси Савићу, на врху Хисара 23. априла 1966. године. Закуска у задужбини др Алексе Савића на врху Хисара 23. априла 1966. године, а поводом откривања његовог рестаурираног споменика. Слева: проф. др Воја Стојановић, Петроније Савовић, проф. др Србољуб Стојиљковић и Веља Матић.

Откривању рестаурираног споменика присуствовао је тадашњи председник Српског лекарског друштва проф. др Србољуб Стојиљковић и проф. др Јулка Поповић-Савић, братаница др Алексе Савића, као и велики број представника значајних установа и институција из Прокупља и Ниша.

Садашње руководство Подружнице СЛД Прокупље иницијално је и подизање новог споменика др Алекси Савићу, који би био постављен испред зграде регионалног Здравственог центра „Топлица“ у Прокупљу.

Модел споменика за ту прилику урадио је Влада Ашанин, академски вајар, родом из прокупачког села Крушевице. Напомињемо да је СЛД Прокупље, у сарадњи са широм друштвеном политичком заједницом, 1966. године обновило споменик др Алексе Савића. Ово је најмање што је заслужио др Алекса Савић

– лекар хуманиста и човек широких путања, који је задужио српску медицину и оплеменио здравствену културу целе Топлице.

Слика бр. 13. Макета споменика др Алекси Савићу, рад вајара Владана Ашанина и место на коме се предлаже нови споменик испред ЗЦ „Топлица“

СЛД Прокупље је, такође, покренуло идеју о **промени назива улице** у којој се налази Здравствени центар „Топлица“, где се очекује да, уз подршку Града Прокупља, улица понесе име прим. др Васа Дражића, родоначелника савремене хирургије у Прокупљу. Истовремено, мишљења смо да једна прокупачка улица треба да носи име по прим. др Милану Рајковићу, једном од најчувенијих топличких хирурга.

Слика бр. 14. Уручивање Светосавске Повеље Топличког управног округа 26. јануара 2022. године и Повеље СЛД 10. јуна 2022. године Подружници СЛД Прокупље. Награде у име СЛД Прокупље примио је председник Подружнице др Срђан Мијатовић

Као резултат рада свих протеклих година Подружница СЛД у Прокупљу добила је **Светосавску повељу** - највише признање од Топличког управног округа и **Повељу Српског лекарског друштва**, коју је уручио председник СЛД академик Радоје Чоловић на Свечаној академији.

Скупштина општине Прокупље је октобра 1967. године Подружници Српског лекарског друштва Прокупље доделила **Награду ослобођења града Прокупља**, као највишу награду у том периоду.

Промоција монографије „Чувари народног здравља Топличког краја 1878-1912, од др Јована Пелнаржа до др Алексе Савића“

У току Свечане академије организована је и промоција књига професорке Славице Поповић-Филиповић, „Чувари народног здравља Топличког краја 1878-1912, од др Јована Пелнаржа до др Алексе Савића“. Овим насловом, ауторка даје кратку историју оснивања прве две болнице у Прокупљу, привремене војне болнице и прве цивилне окружне болнице, која још делује и бележи традицију 141. године.

Истовремено, она враћа сећање на пионире српске медицине у Топличком крају кроз биографије 12 војних лекара, 15 физикуса и 15 среских лекара. Сви они заслужују наше сећање и поштовање као пожртвовани градитељи здравствене мисије на пређеним путевима до савременог топличког здравства.

Професорка Славица Поповић-Филиповић је пратећи историју целокупне српске медицине, на свој субјективан експресионистички начин, приказала и сачувала заборав догађаје и људе, вредне за српску културу сећања. Својим вишедеценијским радом оставља видљив траг у области историје медицине и филантропије, чиме даје неизмеран допринос очувању колективног памћења.

Систематично и аргументовано приказује деловање првих болница, здравствене реформе, имена и допринос првих лекара у Топличком округу. Сви ови чиниоци сврставају поменут наслов у значајне прилоге, не само у историји медицине, већ и укупној историји Топличког округа.

Међу сарадницима, велики допринос дао је **доцент др Вељко Тодоровић, санитарски бригадни генерал у пензији**, својим учешћем и рецензијом прве јубиларне монографије. Тако су „Чувари народног здравља Топличког краја 1878-1912, од др Јована Пелнаржа до др Алексе Савића“, понели и поруку савременог историчара медицине:

Рукопис је намењен не само данашњој него и свим будућим генерацијама, са циљем да се сачува од заборава хуманистичко и филантропско прегалаштво, којима су ову племенити лекари задужили народ Топличког краја. На светлим примерима колективним и појединачним, који су описани у овој студији, треба градити стратегију и етику за будућност. Треба очекивати да ће овај текст мотивисати и друге лекаре, посебно лекаре, да се поред свакодневних обавеза у свом хуманом и племенитом раду, једним делом посвете и изучавању историје медицине.

Презентација историје медицине Топлице и дивне књижевне речи топла су препорука и мотивација младим лекарима да сферу свог интересовања усмере и на историју медицине. Већа и шира сазнања ће нам помоћи да кроз спознају светлих примера лекара и ратника хуманиста лакше изградимо лекарску етику и стратегију за будућност.

Атмосфера презентације постигнутог и топлина уметничких публикација у склопу издавачке делатности друштва, тренуци су за памћење.

Можда је баш сада неопходно да савремени и ужурбани тренд кретања преиспитамо, успоримо корак, погледамо траг наших храбрих предака, погледамо њихове јуначке путеве, окренемо се, застанемо, освежимо културу

сећања и културу памћења. То је један од начина да ми потомци сачувамо од заборава све пожртвоване мисије наших предака.

Додела награда и признања СЛД Прокупље

У оквиру Свечане академије додељене су **награде и признања заслужним члановима и институцијама**. СЛД Прокупље је обновило 2021. године доделу награда заслужним члановима СЛД Прокупље.

Слика бр. 15. Уручење Повеља СЛД Прокупље на 59. Јунским сусретима лекара Топлице 2021. године

Награде заслужним члановима СЛД Прокупље су додељиване од 70-их година прошлог века, али је та пракса у међувремену престала. Отуда је 2020. године проистекла идеја и иницијатива за обнављање доделе награда и признања у склопу СЛД Прокупље.

Имамо доста заслужних чланова, који су својим савесним лекарским радом и поштовањем етичких принципа стекли углед у стручној и општој јавности, па тако допринели и очувању угледа лекара у широј друштвеној заједници.

Повеље Српског лекарског друштва Прокупље се додељују за изузетне активности у дугогодишњем периоду на остваривању циљева и задатака СЛД Прокупље.

Плакете се уручују институцијама, које су током дугог низа година помагале рад Друштва.

Дипломе се додељују за ангажовање и помоћ на остваривању циљева и задатака Друштва.

Захвалнице се додељују појединцима и установама за учешће и помоћ у реализовању активности, које је Друштво спроводило у протеклим годинама.

На свечаној академији признања лауреатима су предали председник СЛД др Срђан Мијатовић и потпредседник др Братислав Васиљевић.

Признања и захвалност СЛД Прокупље за 2022. годину уручене су следећим добитницима:

Добитници ЗАХВАЛНИЦА Српског лекарског друштва Подружнице Прокупље

Дом културе Прокупље

Господин Звонко Стојиљковић – директор Олимпик Резиденса

Протојереј Никола Илић – Храм св. Прокопија у Прокупљу

Народни музеј Топлице у Прокупљу

Мостнет телевизија Прокупље

Графички студио Чакић – Прокупље

РТС - дописништво Прокупље

Туристичка организација Града Прокупља

Војска Србије „Касарна Ратко Павловић – Ћићко“ Прокупље

Хотел Хаммеум Прокупље

Алколоид веледругерија ДОО

Хемофарм Вршац

PharmaSwis DOO

Добитници ДИПЛОМА Српског лекарског друштва Подружнице Прокупље

Господин Боб Филиповић

Доц. др Вељко Тодоровић

Др Љубица Дражић

Др Наташа Радовановић

Добитници ЗЛАТНИХ ПЛАКЕТА Српског лекарског друштва Подружнице Прокупље

Град Прокупље

Скупштина Града Прокупља

Регионална лекарска комора Југоисточне Србије – Ниш

Полицијска управа у Прокупљу

Топлички управни округ

Општа болница „Др Алекса Савић“ – Прокупље

Дом здравља Прокупље

Дом здравља Блаце

Дом здравља Житорађа

Добитници СРЕБРНИХ ПЛАКЕТА Српског лекарског друштва Подружнице Прокупље

Дом здравља Мерошина

Дом здравља Куршумлија

Добитници ПОВЕЉА Српског лекарског друштва Подружнице Прокупље

Проф. Славица Поповић – Филиповић

Проф. др Борис Ђинђић

Проф. др Милан Милисављевић

Академик проф. др Радоје Чоловић

Проф. др Мишко Живић

Др Сњежана Арсић, специјалиста ОРЛ, Општа болница "Др Алекса Савић" Прокупље

Др Слађана Стојичић, специјалиста ОРЛ, Општа болница "Др Алекса Савић" Прокупље

Др Живка Стојановић, специјалиста опште медицине, Дом здравља Прокупље

Др Драган Томашевић, специјалиста опште медицина, Дом здравља Прокупље

Др Стојана Васовић, специјалиста педијатрије, Дом здравља Прокупље

Др Катица Стевановић, доктор медицине, Дом здравља Прокупље

Др Душан Милошевић, специјалиста педијатрије, Дом здравља Житорађа

Члановима предходних руководства Српског лекарског друштва Прокупље ове године у захвалност за све урађено и постигнуто уручене су Повеље:

Добитници ПОВЕЉА Српског лекарског друштва Подружнице Прокупље

- Др Драган Јовановић – председник СЛД Прокупље од 1991-1994.
Др Душанка Миленковић – председник СЛД Прокупље од 1994-1996.
Др Радиша Перовић – председник СЛД Прокупље од 1996-2000.
Др Љиљана Обрадовић – председник СЛД Прокупље од 2000-2005.
Др Радмила Живковић – председник СЛД Прокупље од 2005-2009.
Др Дарко Лакетић – председник СЛД Прокупље од 2009-2014.
Др Јагода Перовић – председник СЛД Прокупље од 2014-2019.
Др Снежана Јовановић – дугогодишњи секретар СЛД Прокупље
Др Братислав Васиљевић – дугогодишњи секретар и потпредседник СЛД Прокупље

Слика бр. 16. Уручење Повеље СЛД Прокупље др Радиши Перовићу и др Љиљани Обрадовић

Велики број младих лекара су сведоци да друштво поштује и вреднује рад, стручност и мисију старијих и искуснијих колега, јер по речима професорке Поповић-Филиповић, ***треба имати на уму да поштовањем дана и дела наших предака, савременици ће једном постати славни претходници.***

Стручна предавања 60. Јунских сусрета лекара Топлице, посета Споменику Гвозденом пуку и изложби др Владану Ђорђевићу

Свечана академија поводом 75 година од оснивања СЛД Прокупља протекла је у знаку поштовања традиције прошлости и презентацији савремених предавача, који прате актуелности из медицинске струке и враћају из заборава историју медицине.

Након доделе награда и признања одржана су **стручна предавања**, који чине традиционалне **Јунске сусрете лекара Топлице** и препознатљивим у стручним круговима.

Слика бр. 17. Детаљи са стручних предавања на 60. Јунским сусретима лекара Топлице. Предавачи у првом плану, у публици почасни гости доц. др Вељко Тодоровић и господин Боб Филиповић

Предавачи су били проф. Славица Поповић-Филиповић, истраживач и публициста, а тема о којој је говорила била је „Искуство у истраживању историје српске медицине“.

Проф. др Лидија Ристић, лекар Клинике за пулмологију УКЦ Ниш, била је наш гост са предавањем на тему „Сан као извор здравља или болести – реч пулмолога“.

Рад о „Интрахоспиталним инфекцијама као сталном медицинском проблему“, изложио је проф. др Мишко Живић, лекар Опште болнице „Др Алекса Савић“ у Прокупљу.

Лекарима на овогодишњим сусретима, обратила се и предавач из Опште болнице у Лесковцу, спец. др мед. Јована Живић на тему „Ковид 19 и ментално здравље“.

Проф. др Милан Павловић, лекар Клинике за кардиологију УКЦ Ниш, саопштио је рад о „Новим препорукама за лечење срчане инсуфицијенције“.

Споменик и Спомен соба Музеја Топлице у Прокупљу, посвећени су јунацима Другог пешадијског пука „Књаз Михаило”, који је учествовао у балканским и Првом светском рату, познатог као „Гвоздени пук”.

Слика бр. 18. Учесници су посетили Споменик Гвозденом пуку и Спомен собу Гвозденог пука

Кроз поставку Спомен собе госте је водила кустос Маја Димић, док је музејски саветник Дарко Жарић, историчар говорио о ратном путу најодликованије јединице у историји српске војске. Овој малој свечаности, посвећеној славној историји Топлице и целе Србије присуствовао је академски вајар Чедомир Ристић, аутор споменика.

У току обиласка овог великог топличког историјског знамења, професорки Славици Поповић-Филиповић уручена је реплика заставе најодликованијег пука српске војске икада.

Слика бр. 19. Уручивање репликае заставе „Гвозденог пука” професорки Славици Поповић-Филиповић

Овим свечаним чином професорка Поповић-Филиповић постала је прва жена носилац ове велике почести Града Прокупља.

Оригинална застава „Гвозденог пука” је, по неким подацима, била погребни покров на ковчегу краља Петра Првог Карађорђевића.

Свечаност обележавања 75. годишњице СЛД Прокупља, била је и у знаку друге свечаности - отварању изложбе „Заборањени јунак – др Владан Ђорђевић“ у Галерији „Божа Илић“ у Прокупљу на дан 9. јуна 2022. године.

Изложба је посвећена знаменитој личности српске историје др Владану Ђорђевићу (1844-1930), оснивачу Српског лекарског друштва Србије, санитетском пуковнику, првом српском хирургу, реформатору, дипломати и историчару медицине.

Изложбу, у организацији Војне болнице Ниш, потписује Ивана Груден-Милентијевић, виши кустос Народног музеја у Нишу.

Слика бр. 20. Посета гостију изложби „Заборањени јунак – др Владан Ђорђевић“

Захваљујући ауторки, Ивани Груден-Милентијевић и Мили Недељковић, координатору за контакт са медијима у Војној болници Ниш, изложба је, после Ниша и Београда, гостовала у Прокупљу од 9. јуна до 8. јула ове године.

Лекарска слава Свети Врачи

Поносни смо на чињеницу да је Подружница СЛД у Прокупљу била међу првим подружницама у Србији, која је почетком 90-их година прошлог века обновила обележавање крсне лекарске славе.

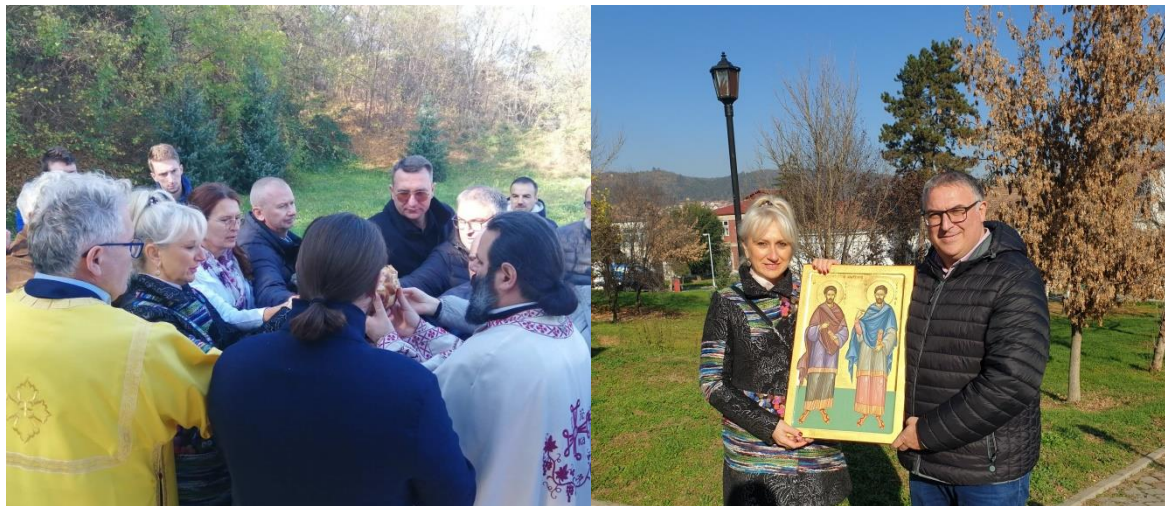
Српско лекарско друштво Прокупље је 1994. године организовало прославу обележавања лекарске славе Светих Врача. Др Душанка Миленковић је била први колачар славе.

У међувремену, Свети Врачи су постали тачка наше саборности и осећај припадности еснафу. Духовни аспект и племенитост лекарског позива истичемо при сваком обележавању лекарске славе.

Поштујући традицију, ове године СЛД Прокупље је по 27 пут прославило лекарску славу **Светих Врача Козме и Дамјана**.

Обележавање лекарске славе почело је у цркви Светих Врача, која се налази у кругу прокупачке болнице.

Протојереј Никола Илић је, након јутарње литургије, преломио славски колач заједно са овогодишњим колачарем др Сузаном Будић, прошлогодишњим колачарем др Иваном Миладиновићем, члановима Председништва СЛД и верним народом.

Слика бр. 21. Детаљи са освећења и ломљења славског колача у цркви Светих Врача 14. новембра 2022. године. Колачари др Сузана Будић и др Иван Миладиновић са новом иконом СЛД Прокупље

Честитајући славарима, протојереј Никола је подсетио све присутне на богоугодни живот Светих бесребреника, који су лечили болесне уз Божју помоћ не очекујући за то награду и славу.

Слика бр. 22. Део литургија у цркви Св. Врача у Прокупљу и детаљ примопредаје иконе са прославе обележавања лекарске славе Свети Врачи Козма и Дамјан 14. новембра 2022. године

У оквиру обележавања крсне славе СЛД Прокупље, за све чланове и пријатеље организован је заједнички ручак, по дугогодишњој традицији у свечаној сали „Олимпик Резиденса“ у Прокупљу.

Овогодишњи колачар и домаћин славе била је др Сузана Будић, а колачар за следећу славу је др Сузана Бачевић.

Српско лекарско друштво Прокупље део модернизације здравства у Топлици

Сви лекари из Топличког округа су сведоци модерних токова у развоју здравства. Изградњом новог регионалног Здравственог центра „Топлица“, евидентно је да ће садашње генерације лекара бити у прилици да раде у установи са најсавременијом медицинском опремом. На овај начин Здравствени центар даје привилегију да многи лекари, у сарадњи са осталим здравственим особљем, своје знање и вештине спроводе у најмодернијим условима.

Слика бр. 23. Детаљ изградње новог ЗЦ „Топлица“ у Прокупљу, која је у току.

Оно што желимо да истакнемо је да смо, по ко зна који пут, добили подршку доц. др Дарка Лакетића, нашег некадашњег председника, а садашњег народног посланика. По договору који имамо, Подружница СЛД Прокупље ће добити своју канцеларију и простор за библиотеку у згради новог савременог Здравственог центра „Топлица“ у Прокупљу. Друштво планира да своју канцеларију опреми најбољом стручном литературом, која ће бити доступна нашим члановима, али и другим истраживачима.

Од постављења среских лекара у Куршумлији, Блацу и Житорађи, па до формирања домова здравља, лекари у поменутиим варошима сарађују са Општом болницом у Прокупљу, касније и Подружницом СЛД.

У великом броју топличких среских лекара, истакнутих чланова СЛД, спомињемо др Ахила Михаиловића, др Сотира Андрејевића, др Владислава Маринковића, др Герасима Ивезића, др Димитрија Калијадиса, др Миладина Ђуровића и др Светислава Зарића.

Пионирске путање среских лекара Косаничког, Прокупачког и Добричког среза пратиле су бројне генерације лекара, које су свих протеклих година учествовале у организацији и развоју здравства у Куршумлији, Блацу и Житорађи.

Српско лекарско друштво Прокупље је поносно својом традицијом, поносно на лик и дело др Алексе Савића и многих других лекара, који су својом пожртвованом здравственом мисијом оплеменили целу Топлицу.

Овогодишњом организацијом јубилеја СЛД Прокупље потврђује захвалност, свестраност, активности и визију развоја, коју је доследно пратило од самог оснивања. Само мудрошћу и стрпљењем, поштујући традицију, сачуваћемо од заборава трагове предака, нашу историју медицине и хуманости.

Неговањем традиције научног и културног наслеђа истрајаћемо у успешној модернизацији и организацији здравства нашег краја. Хуманом мисијом очувања наслеђа и сећања оплеменимо нашу дивну Топлицу и оставимо неизбрисив траг, величином свог духа и остварењем ових хуманих и племенитих дела.

Др Лудвиг Хиршфелд, пољски научник и хуманиста, лекар добровољац у Србији у Првом светском рату, записао је **„Наука животу даје жиг племенитости”**.

У складу са овом изреком пружимо свој допринос у свакодневном раду, модернизујмо и развијајмо савремено здравство Топлице поштујући изворна начела Подружнице, тако ћемо својом хуманом лекарском мисијом оплеменили и сачувати нашу Топлицу.

Негујући понос на своју прошлост и путеве развоја здравства у Топлици, чинимо све да садашње трендове развоја здравства у Топлици претворимо у тренутке за памћење за данашње лекаре и будуће генерације младих.

Останимо доследни начелима Српског лекарског друштва, хуманој мисији струке и остављајући вредан траг оплемењујмо Топлицу.